

JUSTITIS MINISTERIET

Udlændingeafdelingen

Dato: 12. december 2014
Dok.: 1411814

UDKAST TIL TALE
til brug for besvarelsen af samrådsspørgsmål J-M
fra Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik

Samrådsspørgsmål J:

”Ministeren bedes redegøre for det nærmere indhold af Udlændingestyrelsens fact-finding-rapport "Eritrea - Drivers and Root Causes of Emigration, National Service and the Possibility of Return", herunder styrelsens kildevalg, anonymisering af kilder samt behandling og fremstilling af de indsamlede oplysninger, samt redegøre for, om det som følge af, at professor Gaim Kibreab ved London South Bank University, som eneste navngivne kilde i rapporten, har valgt at trække sit navn fra rapporten, giver regeringen anledning til at overveje fact-finding-rapportens validitet og hele fact-finding-missionens troværdighed - ikke mindst i lyset af, at bl.a. det britiske indenrigsministerium har offentliggjort en tilsvarende rapport, hvor der i den britiske rapport i modsætning til Udlændingestyrelsens rapport konkluderes, at der bør gives asyl til desertører og militærnægtere fra Eritrea.”

Samrådsspørgsmål K:

”Ministeren bedes redegøre for, hvordan regeringen forholder sig til den omfattende internationale kritik af Udlændingestyrelsens fact-finding-rapport fra f.eks. Amnesty International, FN og af det svenske Migrationsverket.”

Samrådsspørgsmål L:

”Ministeren bedes redegøre for, om regeringen finder det problematisk, at flygtninge fra Eritrea skal betale to procent i skat til den eritreiske stat og underskrive et "angre-brev" for at genindrejse i Eritrea og hvordan regeringen vil sikre at disse flygtninge rent faktisk ikke udsættes for tortur og længerevarende fængslinger under kummerlige forhold i Eritrea, som der ifølge internationale rapporter fra bl.a. Amnesty, FN, USA og Storbritannien er risiko for.”

Samrådsspørgsmål M:

Ministeren bedes redegøre for, hvem der besluttede, at der skulle sendes en fact-finding mission til Eritrea, hvornår det helt konkret blev besluttet, at missionen skulle iværksættes samt hvem der udarbejdede og godkendte kommissoriet for missionen, herunder godkendte missionens formål og hvad der skulle undersøges. Endvidere bedes ministeren redegøre for, hvem der godkendte Eritrea-rapporten "Eritrea - Drivers and Root Causes of Emigration, National Service and the Possibility of Return"s konklusioner, herunder om rapportens konklusioner har været forelagt Justitsministeriets departement og/eller minister forud for offentliggørelsen den 25. november 2014, og om ministeriet og/eller ministeren i givet fald havde bemærkninger, ændringer m.v. til rapporten?

Spørgsmål J-L er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) og Johanne Schmidt-Nielsen (EL), og spørgsmål M er stillet efter ønske fra Tom Behnke (KF).

[Indledning]

1. Tak for ordet og muligheden for at redegøre nærmere for forløbet omkring Udlændingestyrelsens fact finding-rapport om Eritrea. Spørgsmålene vil blive besvaret samlet, da de er tæt forbundet.

2. Som jeg har understreget flere gange, er det afgørende for mig, at hver en sten bliver vendt i sagen.

Op til samrådet her i dag har jeg svaret på en lang række skriftlige spørgsmål fra udvalget. Desuden har jeg oversendt Udlændingestyrelsens redegørelse og supplerende udtalelse om sagen.

Mine svar i dag vil i sagens natur basere sig på Udlændingestyrelsens redegørelse og supplerende udtalelse.

3. Der er dog nogle centrale pointer, som jeg gerne vil benytte lejligheden til at uddybe.

Hvad ligger der i asylsystemets uafhængighed? Hvordan anvendes baggrundsoplysninger i asylsager? Og hvorfor skal jeg som justitsminister være forsigtig med at blande mig i det fact finding-arbejde, der udføres på asylområdet?

Jeg vil gerne starte med disse vigtige temaer, inden jeg vender mig mod den konkrete sag om fact finding-rapporten om Eritrea.

[Uafhængigheden i asylsystemet]

4. Først om armslængdeprincippet:

Som I ved, træffes afgørelser i asylsager uafhængigt af den politiske proces.

Jeg kan som justitsminister ikke give instrukser til en sagsbehandler i Udlændingestyrelsen eller et nævnsmedlem i Flygtningenævnet om, hvilket resultat de skal nå frem til i en asylsag.

Sådan har det været siden 1983.

Armslængdeprincippet er udtryk herfor.

I den her sammenhæng handler det kort fortalt om, at politikerne laver asylreglerne, og at de uafhængige asylmyndigheder afgør asylsagerne. Rollefordelingen sikrer en saglig og grundig asylsagsbehandling i et

asylsystem med vægtige retsgarantier og uden risiko for politisk indblanding.

Armslængdeprincippet har en særlig vigtig betydning i forhold til asylsystemet, fordi der her træffes afgørelser om at beskytte og hjælpe mennesker, der har et beskyttelsesbehov – mennesker som risikerer forfølgelse eller at blive udsat for vold og tortur i deres hjemland.

Det skal foregå uafhængigt af det politiske system.

[Anvendelsen af baggrundsoplysninger i asylsager]

5. Armslængdeprincippet spiller også en rolle i forhold til baggrundsoplysninger i asylsager. Og det er det andet centrale tema, som jeg gerne vil runde.

For rigtig at kunne forklare hvorfor, er man nødt til at se på, hvordan en asylsag forløber i praksis.

Hvis en asylansøger fremlægger en troværdig forklaring på, hvorfor han eller hun søger asyl i Danmark, bliver baggrundsoplysninger om den pågældendes hjemland relevante. Så vil ansøgerens motiv for at søge asyl nemlig blive sammenholdt med disse baggrundsoplysninger for at vurdere, om ansøgeren har krav på beskyttelse efter asylreglerne.

På den måde er baggrundsoplysningerne af stor betydning for afgørelsen af en asylsag. Derfor er asylmyndighederne også ansvarlige for, at der foreligger tilstrækkelige baggrundsoplysninger om forholdene i asylansøgerens hjemland.

Af samme grund er asylmyndighederne i besiddelse af omfattende baggrundsmateriale om forholdene i de lande, hvorfra Danmark modtager asylansøgere. Der er tale om materiale, som løbende bliver ajourført og suppleret.

6. Det er helt afgørende, at materialet er af høj kvalitet og opdateret, så afgørelsen træffes på baggrund af et korrekt og objektivt billede af forholdene i det enkelte land.

Og netop fordi baggrundsoplysningerne har stor betydning for afgørelse af de konkrete asylsager – og fordi der ikke må kunne rejses tvivl om deres objektivitet – er det udelukket for mig som politiker at blande mig i arbejdet.

[Udlændingestyrelsens udarbejdelse af fact finding-rapporter]

7. Udlændingestyrelsen har et særligt landedokumentationskontor, der har til opgave at indsamle baggrundsplysninger om de lande, hvorfra Danmark modtager mange asylansøgere. Kontoret følger oplysningerne om de asylproducerende lande tæt – både gennem offentligt tilgængelige kilder, deres netværk og høringer.

Og hvis det konstateres, at der mangler fyldestgørende informationer vedrørende et land eller område, kan der sendes en såkaldt fact finding-mission for at samle information om forholdene.

8. Behovet for en fact finding-mission kan bl.a. opstå, hvis der kommer et større antal ansøgere fra et land, eller hvis de eksisterende oplysninger viser sig at være utidssvarende eller mangelfulde.

I øvrigt kan jeg henvises til Udlændingestyrelsens redegørelse af 12. december, der indeholder en nærmere gennemgang af Udlændingestyrelsens fact finding-arbejde.

[Ministeriets rolle i forhold til fact finding-rapporter]

9. Så er der et tredje tema, som er helt centralt i debatten: Justitsministeriets rolle i forhold til fact finding-rapporter.

Og jeg vil gerne indlede med at gøre det helt klart: Justitsministeriet er ikke involveret i fact finding-arbejdet – heller ikke i rapporten om Eritrea!

Det fremgår også af Udlændingestyrelsens redegørelse.

Specifikt i forhold til de forskellige rapporter har Justitsministeriet dog den praktiske funktion, at ministeriet løbende orienterer Folketingets Udvalg for Udlændinge- og Integrationspolitik om nye rapporter i forbindelse med Udlændingestyrelsens offentliggørelse af rapporterne på hjemmesiden nyidanmark.dk.

Der er alene tale om en standardiseret proces, hvor Justitsministeriet sender et orienteringsbrev til udvalget. Det er med andre ord en ren orienteringsproces. Der er ikke tale om, at Justitsministeriet – eller jeg som justitsminister – godkender rapporterne eller på nogen måde blander sig i dens indhold.

10. Rollefordelingen er altså klar:

Justitsministeriet følger og skal – som overordnet ressortansvarlig – følge udviklingen på asylområdet tæt. Udlændingestyrelsen er underordnet Justitsministeriet, og ministeriet har en tilsynspligt i forhold til, at tingene foregår korrekt i styrelsen.

På den måde er der ikke noget unaturligt i, at Justitsministeriet orienteres tæt om asyludviklingen og tiltag, som Udlændingestyrelsen foretager.

Men hverken ministeriet eller jeg selv kan blande sig i konkrete asylsager eller i sagsoplysningen i konkrete asylsager.

11. Det skal ikke være politikere, der beslutter, om det er relevant at lave en fact finding-rapport om f.eks. Sydsudan eller Pakistan. Og det skal heller ikke være politikere, der beslutter, hvem der skal rejse, hvornår de skal rejse, hvilke spørgsmål de skal stille, eller hvad der skal stå i rapporten.

Det er og bliver asylmyndighedernes opgave. Og når det kommer til at vurdere oplysningerne, er og bliver det Flygtningenævnet, der som uafhængigt domstolslignende organ – og klageinstans på asylområdet – har det sidste ord. Den konstruktion indebærer en vigtig retssikkerhedsgaranti.

[Forløbet med udarbejdelsen af Eritrea-rapporten]

12. Det bringer mig til den konkrete fact finding-rapport om Eritrea.

Udlændingestyrelsen har i sin redegørelse oplyst, at beslutningen om at gennemføre en fact finding-mission til Eritrea havde udspring i en betydelig stigning i sommeren 2014 i antallet af asylansøgere, der oplyste at være fra Eritrea.

Formålet med missionen var at indhente oplysninger, der kunne bruges til at fastslå ansøgenes identitet, og samtidig sikre, at baggrundsoplysninger om Eritrea var fyldestgørende og tidssvarende.

Udlændingestyrelsen har også oplyst, at styrelsen bl.a. var i tvivl om, hvorvidt alle ansøgerne kom fra Eritrea eller fra et andet land, navnlig Etiopien.

Udlændingestyrelsens har yderligere oplyst, at styrelsens overvejelser begyndte i juni 2014. Og i begyndelsen af august besluttede styrelsen sig for at iværksætte en fact finding-mission til Eritrea. Dette orienterede

Udlændingestyrelsen Justitsministeriet om på et møde den 12. august 2014.

13. Udlændingeafdelingen i Justitsministeriet mødes således løbende med Udlændingestyrelsen og Rigspolitiet og også med de to myndigheder sammen for at drøfte forskellige problemstillinger på udlændingeområdet.

Mødet den 12. august 2014 var et opfølgningsmøde til et møde afholdt ugen tidligere mellem Justitsministeriet og Udlændingestyrelsen om udviklingen i forhold til om indrejse og indkvartering.

På mødet drøftede man bl.a. indkvarteringssituationen i lyset af de store indrejsetal. Man drøftede også menneskesmugling.

Udlændingestyrelsen oplyste, at styrelsen havde besluttet at sende en fact finding-mission til Eritrea. Udlændingestyrelsen oplyste desuden, at styrelsen i forlængelse af denne beslutning havde besluttet, at sagsbehandlingen af asylansøgninger fra personer, der oplyste at være fra Eritrea, skulle fortsætte, men at der som udgangspunkt ikke ville blive truffet afgørelse, før der forelå de nødvendige baggrundsoplysninger.

14. Udlændingestyrelsen besøgte Etiopien i august og Eritrea i oktober.

I forhold til proceduren for gennemførelsen af fact finding-missionen har styrelsen beklaget, at Flygtningenævnet ikke blev hørt om kommissoriet. Styrelsen har oplyst, at der var tale om en ”procedurefejl”.

Justitsministeriet har holdt sig orienteret om status på fact finding-missionen, bl.a. for at kunne besvare et folketingsspørgsmål herom [UUI nr. 697], men har herudover ikke været involveret i gennemførelsen af missionen.

15. Justitsministeriet modtog den 24. november 2014 rapporten fra Udlændingestyrelsen. Dagen efter – altså den 25. november 2014 – sendte Justitsministeriet rapporten til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik og udsendte en pressemeddelelse om rapportens offentliggørelse.

Gennem en årrække – og også under den tidligere regering – er de baggrundsrapporter, som Udlændingestyrelsen udarbejder, blevet sendt til Udvalget for Udlændinge- og Integrationspolitik.

Som jeg tidligere har været inde på, er der alene tale om en ren orienteringsproces, hvor Justitsministeriet orienteres om, at der nu

foreligger en rapport, og ministeriet herefter orienterer udvalget om, at rapporten er offentliggjort på hjemmesiden nyidanmark.dk. Justitsministeriet godkender ikke rapporterne.

[Udlændingestyrelsens redegørelser]

16. Efter offentliggørelsen har der været en markant kritik af Udlændingestyrelsens rapport. Kritikken har været vedholdende, og den er kommet flere steder fra. Det tager jeg som justitsminister alvorligt.

Derfor bad jeg allerede den 5. december om en redegørelse fra Udlændingestyrelse, som forelå den 12. december.

Redegørelsen besvarede imidlertid efter min opfattelse ikke en række centrale spørgsmål, og derfor bad jeg den 15. december om en supplerende udtalelse, der forelå den 16. december.

17. Udvalget har modtaget Udlændingestyrelsens redegørelse og den supplerende udtalelse.

Udlændingestyrelsens redegørelser fortæller os navnlig tre ting.

- For det første afviser Udlændingestyrelsen meget klart alle beskyldninger om politisk indblanding. Som noget meget væsentligt slår Udlændingestyrelsen fast, at styrelsen ikke har forsøgt at tegne et bestemt billede af situationen i Eritrea.
- For det andet kan jeg konstatere, at Udlændingestyrelsen i den supplerende udtalelse har beskrevet sine overvejelser om, hvordan rapporten er bygget op, og hvordan kilderne er anvendt. Også i den forbindelse afvises nogen form for politisk indblanding.
- For det tredje så fremgår det, at den del af rapporten, som der har været kritik af – og som kilderne har trukket sig fra – ikke har haft og heller ikke vil få nogen betydning.

18. Jeg har i den forbindelse noteret mig, at Udlændingestyrelsen den 9. december 2014 har oplyst i pressen, at styrelsen – i lyset af kritikken af rapporten – har justeret på de forhold, der gør sig gældende, når eritreere søger om asyl i Danmark.

Ifølge styrelsen indebærer det, at illegal udrejse og unddragelse af national tjeneste som udgangspunkt nu *kan* udgøre asylgrundlag. Styrelsen har samtidig oplyst, at styrelsen fortsat finder grundlag for at anvende

rapportens oplysninger om identifikation af nationalitet ved vurderingen af, om den enkelte asylansøger har den nationalitet, som vedkommende oplyser.

[Afslutning]

19. Jeg synes, at det er godt, at der nu er kommet flere og mere klare svar fra Udlændingestyrelsen.

Tilbage står, at det har været et rodet forløb, og at der er en personalesag, som også medierne indgående har beskrevet.

Når personalesagen er afsluttet, vil jeg afvente Ombudsmandens videre overvejelser. Justitsministeriet vil selvfølgelig stille alle de oplysninger til rådighed, som Ombudsmanden måtte ønske.

Støder Ombudsmanden eller andre på nye sten på vejen, så skal de selvfølgelig også vendes, og det er fortsat vigtigt at få belyst alle sider af denne sag.

Tak for ordet!